

Aprendre ajudant als altres

Text Acte de cloenda APS Mataró

Comencem amb un conte!

Fa ja molt temps, a l'antiga Grècia, un grup de joves deixebles es trobaven reunits a l'àgora discutint animosament sobre temes de naturalesa humana i divina.

El savi mestre que els acompanyava al llarg del seu viatge iniciàtic els observava atentament, els escoltava i només intervenia quan ho creia oportú i necessari. En aquell temps, el diàleg era l'únic mètode per aconseguir progressar en el coneixement.

En aquestes, el mestre parà atenció i observà com dos dels deixebles discutien de manera molt excitada i cada cop amb un to més elevat. Encuriós i alhora preocupat pel to que la conversa anava agafant, s'hi apropà i els preguntà quin era l'objecte de tan acalorada discussió.

- Savi mestre, discutim per saber quina d'aquestes dues virtuts és la més noble: la saviesa o la generositat. Potser, vos, savi mestre, podeu resoldre aquesta controvèrsia – digué un dels deixebles.

I el mestre, animat per poder participar en un nou repte dialèctic, els preguntà:

- I quins són els vostres arguments?

Un dels dos deixebles va respondre tot seguit:

- La saviesa, mestre, és la virtut que més ennobleix les persones. La que ens diferencia de la resta d'éssers vius, la que ens porta pel camí dels coneixements i ens apropa, per tant, a la veritat. La saviesa ens dóna eines per ser justos.

I abans el savi mestre no digués res, l'altre deixeble es precipità i replicà:

- *Disculpeu que discrepi, mestre, però els meus arguments a favor de la generositat són molt més fermes i vos mateix podreu comprovar-ho. La generositat ens distingeix com a persones, ens diferencia de les bèsties. Qui és generós, comparteix, estima, dóna i no espera res a canvi. És, sens dubte, la virtut més noble a la qual tots hem de voler aspirar.*

Es va fer, llavors, un llarg silenci. El mestre reflexionà uns instants i adreçant-se a tots dos deixebles els digué:

- *Els vostres arguments són encertats i m'enorgulleixo de sentir-los, ja que observo els vostres progressos. La saviesa és certament una virtut noble que ens ajuda en el camí de la veritat. Qui la practica, qui s'esforça en aconseguir-la dia a dia, treballa per la justícia. La generositat és també una virtut noble que ens apropa als altres i ens humanitza. Qui practica la generositat, qui s'esforça per aconseguir-la dia a dia, treballa també per la justícia. Mentre un ho fa des de la raó, l'altre ho fa des del cor.*

Els dos deixebles es mostraren decebutos i àvids d'una altra resposta i s'apressaren a demanar al seu mestre:

- *Mestre, voleu dir amb això que no hi ha una virtut més noble que altra? En quin grau, llavors, cal practicar-les?*

El savi mestre dibuixà un lleu somriure, i els digué així:

- *És en la pràctica concreta de les dues virtuts quan les persones ens ennoblím. El savi que generosament comparteix el seu coneixement per aconseguir un món més just, s'ennobleix més. El generós que conscientment aprèn dels altres, donant i rebent, per aconseguir un món més just, s'ennobleix més. Així el terrissaire necessita de la terra i l'aigua per crear objectes útils i bells.*

"Una lliçó magistral", Yolanda Giménez Froiz, novembre 2005

Continuem amb una història de veritat

L'any 1994 Catalunya va viure un dels pitjors incendis de les darreres dècades. Una part important de Montserrat i del Montseny va quedar carbonitzada o molt afectada per les flames. Llavors, moltes persones, no solament els bombers, es van mobilitzar: ajuntaments, associacions de tota mena, grups ecologistes, veïns de les poblacions afectades i de la resta del país...

També a les escoles, als instituts, als esplais i agrupaments va arribar la preocupació pel que havia passat. I tothom va reaccionar activament d'una manera o altra.

En uns casos, els nois i noies, acompanyats pels professors, van anar a visitar els boscos que havien quedat afectats. Van prendre mostres, van fer fotos, van filmar, van estudiar el terreny i van parlar amb els guardes forestals. Al tornar a l'escola, van aprofitar tot el que havien vist i van fer un bon treball de recerca. Sens dubte, després d'aquella experiència es pot dir que van aprendre molt sobre els incendis als boscos mediterranis, es van tornar més savis.

Però també va haver nois i noies que van donar un pas més. Aquells que, després d'explorar el bosc, veure la destrossa i parlar amb els guardes forestals, van sentir que havien de aportar alguna cosa. I es van a posar a pensar què més podien fer, a banda d'aprendre un munt de coses.

En una escola es van dedicar a elaborar missatges sobre la prevenció dels incendis i a divulgar-los entre la població. Van fer fulletons, cartells, van anar a la ràdio i van explicar als veïns què calia fer d'ara en endavant per evitar el desastre.

En un institut es van posar d'acord amb el guarda forestal, es van barrejar amb els equips de voluntaris de les poblacions afectades, i van col·laborar netejant el bosc de troncs carbonitzats durant tota una jornada.

En un esplai, van muntar un campament a l'estiu per reforestar una zona cremada, plantant arbres, fent recs, senyalitzant camins, col·locant papereres...

En aquests tres exemples, els nois i noies, a banda d'aprendre un munt de coses, van aportar el seu gra de sorra per millorar la societat, i per fer-ho, van prendre contacte amb entitats i col·lectius de persones que han decidit ser ciutadans actius, que no es creuen de braços ni s'escarxofen al sofà quan hi ha problemes.

Això és exactament l'aprenentatge servei: una activitat en la qual aprenem moltes coses ajudant als altres.

I això és el que heu estat fent vosaltres amb els vostres projectes. Heu posat la vostra intel·ligència i saviesa per solucionar reptes o problemes concrets de Mataró, aquesta ciutat que, a través de les seves entitats socials, us dóna l'oportunitat de ser persones sàvies i generoses al mateix temps.

I per acabar, un pensament de l'autor del "Petit Príncep"

Si volem un món de pau i de justícia, cal posar decididament la intel·ligència al servei de l'amor.

Antoine Saint-Exupéry